

відвідування гуртка, клубу, секції або участь у тематичних масових заходах (вечорах любителів літератури, математики, природи та ін.); огляди-конкурси тощо [1].

Отже, основним завданням сучасних загальноосвітніх навчальних закладів є створення умов для розвитку обдарованості.

1. У навчанні обдарованих дітей мають переважати інтерактивні методи.
2. Обдарованим дітям необхідний високий ступінь свободи у виборі видів занять не лише в школі, а й поза нею.
3. Якість педагогічних кадрів, тобто професійна підготовка вчителя має відповідати потребам обдарованої дитини [3, с. 3]

Учитель початкових класів, що працює з обдарованими дітьми, має розумітися на особливостях психології обдарованих дітей, відчувати їхні потреби і інтереси, мати високий рівень інтелектуального розвитку, бути ерудованим, прагнути до самовдосконалення. Все це актуалізує проблему підготовки вчителя початкової школи до роботи з обдарованими учнями.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Підготовка майбутнього вчителя до розвитку інтелектуальної обдарованості учнів початкової школи : монографія / Антонова О.Є., Клименюк Ю.М. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 264 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка : посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Вид. центр «Академія», 2001. 576 с.
3. Зоц В. Обдаровані діти // Завуч. 2003. №17-18. С. 3.
4. Лисенко О. Обдарована дитина у колективній творчій діяльності // Обдарована дитина. 2001. №1. С. 44-45.
5. Немов Р.С. Психологія. В 3-х кн. : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. 4-е изд. М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2006. Кн. 2 : Психология образования. 2006. 606 с.
6. Психологічна підтримка творчості учня / [упоряд. О. Главник, В. Зоц]. К. : Редакція загальнопед. газет, 2003. 128 с.
7. Сущенко Т.І. Характерні особливості обдарованих дітей // Початкова школа. 1994. №2. С.10-11.

УДК 378.147:37.32

*Ірина Попова, Сергій Курашкін, Віктор Петров
(Мелітополь)*

ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ ФАХІВЦЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ ЯК СКЛАДОВІ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

У роботі досліджені важливі якості фахівця аграрної сфери на базі навчальної дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка», яка викладається в Таврійському державному агротехнологічному університеті (ТДАТУ) для вдосконалення його професійної компетенції.

Ключові слова: професійні компетенції, електроніка, мікросхемотехніка, фахівець, аграрна сфера.

The important qualities of an agrarian sector specialist based on educational discipline «Electronics and microcircuitry» at the Tavria State agrotechnological university (TSATU) are researched in this paper to improve its professional competence.

Key words: professional competencies, electronics, microcircuitry, specialist, agrarian sphere.

Згідно до Закону України «Про вищу освіту» [1] пріоритетними напрямами державної політики щодо розвитку освіти є: особистісна орієнтація освіти; формування національних та загальнолюдських цінностей; постійне підвищення якості освіти, оновлення її змісту та форм організації навчально-виховного процесу; розвиток системи неперервної професійної освіти та навчання протягом життя; інтеграція вітчизняної освіти в європейський та світовий освітній простір.

Життєво важливим для сьогодення є розвиток системи професійної підготовки фахівців аграрної галузі у контексті системи неперервної професійної освіти. Сучасний фахівець аграрного виробництва – це фахівець, який здатний ефективно використовувати професійні знання і уміння, сучасні технологічні прийоми в аграрній сфері виробництва, прагне до освоєння передової техніки і технологій, а також фахівець, який здатний нестандартно, креативно і інноваційно мислити, удосконалювати засоби, методи, об'єкт виробництва, виробничі процеси і види професійної діяльності, адаптувавши їх до вимог сучасності. Саме ці властивості особи є головними чинниками формування і розвитку професійної компетенції фахівців аграрної галузі.

Професійна компетенція техніка-електрика агропромислового виробництва передбачає гармонійне формування як спеціальних знань, умінь і навиків роботи у виробничій сфері, так і професійно важливих якостей, оскільки сучасному суспільству потрібні всебічно розвинені фахівці з моральними, культурними і професійними якостями, що вже сформувалися, і фахівці, здатні забезпечити високі виробничі показники і конкурентоспроможність на світовому ринку.

Головною проблемою формування професійно-компетентного техніка-електрика в агротехнічних учбових закладах є те, що в навчальних програмах не передбачено вивчення методів і способів вдосконалення існуючої техніки і технологій, що безпосередньо сприяло б формуванню професійно важливих якостей фахівця.

Для майбутніх фахівців аграрного сектору, що отримують освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «Бакалавр» за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка і електромеханіка» принципово важливим є оволодіння наступними компетенціями: соціально-особистісними, загальнонауковими, інструментальними, професійними.

Не зменшуючи важливості соціально-особистісних, загальнонаукових та інструментальних компетенцій, метою технічної освіти для майбутнього фахівця є знання – головна і найважливіша складова професійної компетентності. Основним компонентом компетенції є уміння. В психології існує декілька підходів до визначення умінь. Так, в [3] уміння розглядається як «проміжний етап опанування нового способу дії, заснованого на якому-небудь знанні і відповідному правильному використанню цього знання в процесі вирішення певного класу завдань, але рівня навичку, що ще не досяг». Іншими словами, уміння – це освоєний суб'єктом спосіб виконання дії, що забезпечується сукупністю придбаних знань і навиків. Враховуючи, що уміння формуються шляхом вправ і створюють можливість виконання дій не лише в звичних, але і таких, що в змінюються умовах, вони виконують інтегруючу функцію залежності «знання – навички – уміння». Рівень умінь особи відображає міра відповідності певній компетенції і дозволяє діяти конструктивно в умовах, що змінюються [4].

Відомо, що професійні компетенції складаються з професіоналізму знань, з професіоналізму спілкування, з професіоналізму самовдосконалення.

Методика формування професійних компетенцій у вищих навчальних закладах (ВНЗ) є найважливішим аспектом формування висококваліфікованого фахівця.

В Таврійському державному агротехнологічному університеті (ТДАТУ) готують фахівців ОКР «Бакалавр» за спеціальністю 141 «Електроенергетика, електротехніка і електромеханіка», керуючись галузевим стандартом [2], який використовується для: визначення цілей аграрної освіти та професійної підготовки; розроблення засобів діагностики якості вищої аграрної освіти; визначення первинних посад випускників вищих навчальних закладів та умов їх використання; розроблення складових галузевих стандартів –

навчальних планів, програм навчальних дисциплін; визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів фаху та визначення критеріїв професійного відбору; прогнозування потреби у фахівцях відповідного напрямку, планування їх підготовки і укладання договорів або контрактів щодо підготовки; розподілу та аналізу використання випускників вищих навчальних закладів.

ТДАТУ готує випускників як соціальних особистостей, здатних вирішувати певні проблеми і задачі діяльності за умови оволодіння системою умінь та компетенцій. ВНЗ забезпечує формування у випускників системи умінь та набуття відповідних компетенцій, які дозволяють вирішувати типові задачі діяльності під час здійсненні певних виробничих функцій. Випускники повинні бути здатні до виконання виробничих функцій (здійснення певних типів діяльності) та типових для цієї функції задач професійної діяльності.

Наприклад, після вивчення дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка» з переліку виробничих функцій, типових задач діяльності, умінь та компетенцій, якими повинні володіти випускники ТДАТУ можна викреслити уміння:

- вибирати технічні засоби автоматизації;
- аналізувати електронні схеми, визначати параметри електронних елементів;
- вибирати стандартну електронну апаратуру.

Означені навички передбачають вивчення дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка» в об'ємі, що передбачена програмою начального закладу.

Таким чином, можна констатувати, що:

1. Проблема професійної підготовки фахівців аграрної галузі залишається у центрі уваги державних органів влади і потребує вирішення на сучасному етапі розвитку української держави.

2. Модернізація освітньої галузі в Україні відбувається у контексті намірів України щодо входження в європейський освітній простір, що потребує адаптації українського законодавства до загальноєвропейського.

3. Проблема професійної підготовки фахівців аграрної галузі висвітлена в нормативно-правових документах у контексті державної стратегії та політики розбудови громадянського суспільства, становлення і утвердження ринкової економіки, проведення аграрної та земельної реформи.

4. Державні органи влади несуть відповідальність і контролюють якість освітніх послуг системи професійної підготовки фахівців аграрної галузі, забезпечують своєчасне оновлення змісту навчання відповідно до соціально-економічних процесів, що відбуваються у державі.

5. Разом із тим недостатньо уваги приділяється питанням практичної підготовки студентів в умовах ринкової економіки, невизначеності попиту на ринку праці, ослаблення зв'язків закладів аграрної освіти з роботодавцями.

З метою підвищення професійних компетенцій майбутнього фахівця аграрної сфери при вивченні дисципліни «Електроніка та мікросхемотехніка» у ТДАТУ безумовно потрібно: систематично поліпшувати матеріально-технічну базу дисципліни; забезпечити кожного студента персональним комп'ютером; впровадити виробничу практику для логічного завершення вивчення дисципліни.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту: закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004.

2. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма 141 «Електроенергетика, електротехніка і електромеханіка». Кваліфікація «Бакалавр з електроенергетики, електротехніки та електромеханіки». – Мелітополь: ТДАТУ, 2016. 16 с.

3. Демин В.А. Профессиональная компетентность специалиста: понятие и виды // Стандарты и мониторинг. 2000. №4. С. 34-42.

4. Лазарев О. До питання застосування компетентнісного підходу у підготовці фахівця-аграрія // Гуманітарний вісник. 2012. №28. С. 168-174.